№ 253. Środa 30. Października 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Rogužno* w obwodzie stryjskim obowiązała się dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie:

1) w ciągu roku 1862 wystawić własnym kosztem odpowiedni budynek na szkołę z pomieszkaniem nauczyciela, zaopatrzyć go w potrzebne porządki szkolne i sprzęty, utrzymywać wszystko w dobrym stanie i zapewnić potrzebną usługę szkole;

2) na opał szkoły sprawiać i przystawiać rocznie 4 sągi twardego drzewa, a

3) płacić nauczycielowi, który ma pełnić oraz służbę dyaka, rocznie 72 zł. w. a. gotówką, a w ziarnie 4 korcy twardego zboża.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Doniesienia z Węgier. — W. księstwo toskańskie. — Powiększenie marynarki. — Zarobek dla robotników. — Sprostowanie. — Petycya przemysłowców w Bernie.)

Wiedeń, 27. października. Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 24. października b. r. raczył najmiłościwiej uwolnić dziedzicznego nadżupana komitatu warazdyńskiego Jana Nep. hr. Erdödy-Monyorokerek od poruczonego mu przewodnictwa w rzeczonem komitacie, jakoteż nadżupanów Pożegańskiego i Syrmskiego komitatu Juliusza hr. Jankowic Duruvar i Piotra hr. Pejacevic Verötze od poruczonych im godności nadżupanów w komitatach wzwyż wymienionych; administratorem zaś komitatu Warazdyńskiego raczył mianować Fryderyka Pisacic Hiczanovec asesora tabuli banalnej, nadżupanem komitatu Pożega Fryderyka Spun asesora tabuli banalnej, a nadżupanem komitatu syrmskiego Svetozara Kusevic radzcę namiestnictwa w Zagrabiu.

Salcburg, 28. października. Jego kr. wys. Wielki książę Toskański wraz z małżonką przybyli dziś wieczorem do Monachowa i zabawią dzień jeden.

— Z Wenecyi donoszą do *Gazety tryestyńskiej:*

Powiększenie marynarki austryackiej jest wielce pomyślnym wypadkiem dla pewnej części ludności weneckiej, mianowicie dla robotników w arsenałach. Po wojnie ostatniej zmniejszono znacznie siły robocze w arsenałach austryackich morskich, a jaki to skutek za sobą pociągnęło najlepiej poznać można było na Castello, dzielnicy miasta zamieszkałej od robotników arsenałowych. Teraz wszystko to zmienia się. Arsenały znów zapełnione robotnikami, mianowicie powroźnikami, tokarzami i giserникami, a chociaż na warsztatach weneckich nie budują się okręty większych rozmiarów roboty przecie jest dosyć. Oprócz tego urząd miejski zamierza rozpocząć kilka nowych wielkich budowli aby zatrudnić klasy robocze, i dać im sposobność zarobku. Gdy z okazyi zamknięcia teatru Fenice, znaczny zasiłek teatrowi temu ze strony rządu udzielany, pozostaje do rozporządzenia, będzie użyty na rozmaite roboty, aby przynieść ulgę zarobkującej klasie ludności. Doliczywszy do tego prowadzone na wielki rozmiar roboty około dworca kolei żelaznej, gdzie codziennie kilkaset ludzi pracuje, powziąmiemy przekonanie, że klasy robocze nie będą w ciągu tej zimy bez zarobku pogrążone w nędzy. Pracy i sposobności do zarobku będzie podostatkiem, co usunie wiele żywiołu niepokojów zagrażających publicznemu porządkowi i bezpieczeństwu.

— *Pesther Lloyd* podaje następujące sprostowanie:

W doniesieniu o konfiskacie znacznej ilości tytoniu, podanem w N. 227 naszego dziennika z d. 27. września b. r. pisaliśmy, że nagle boczną bramą z pałacu inwalidów nadciągnął silny oddział infanteryi i przecisnął się przez tłum ludu bez żadnego oporu. Następnie, że głównie dla roztropnego postępowania i uległości ludu nie przyszło do ciężkich zranień. Wreszcie, że wojsko obwiniają o natarcie bez rozwagi. Pokazało się później, że wszystkie te doniesienia były mylne. Albowiem według sprawozdań urzędowych wojsko wystąpiło przeciw tłumowi ludu, który miotał na nie zniewagi i rzucał kamieniami, a roztropnemu jedynie, cierpliwemu i rozważnemu postępowaniu c. k. wojska przepisać należy, że do ciężkich zranień nie przyszło.

— Z Siedmiogrodu donoszą pisze *Gaz. wied.*, że zakaz palenia gorzałki, który k. gubernium wydało dla Siedmiogrodu został wstrzymany. K. gubernium otrzymało zarazem zlecenie wyjaśnić w wyższem miejscu przyczyny zakazu.

— W Bernie przemysłowcy podpisują petycyę do rady państwa. Wyrażono w niej, że agitacya przeciw wnioskowi Skena względem zniesienia przymusu do stowarzyszeń, która petycye radzie państwa przedłożyła, pochodzi jedynie z koła przemysłowców niższego rzędu, ci zaś podrzędne mają w tych czasach znaczenie w obec wielkiego ruchu fabrycznego, którego podporą jest inteligencya i kapitał. Dla przemysłu na wielki rozmiar, zupełne wyswobodzenie z wszelkich więzów urządzeń cechowych jest warunkiem istnienia. Protest przeciw wcieleniu w cechy jest to akt obrony fabrykantów Berna i jego okolicy. Petycya w mowie będąca jest nadto żądaniem ludzi fachowych, którzy stoją na wysokiem stanowisku w postępie przemysłu, i sami na sobie doświadczyli, jakiem dobrodziejstwem jest zniesienie cechów. Petycya według *Brünner Ztg.* jest następująca: Wysoka rada państwa zechce wniosek deputowanego Skene względem usunięcia siódmego punktu regulaminu przemysłowego z 20. grudnia 1859 i zniesienia norm względem przymusowego stowarzyszenia a zaprowadzenia stowarzyszeń przemysłowych wolnych zamienić w ustawę.

(Projekt ustawy prasy.) (Ciąg dalszy.)

Rozdział czwarty.

Postanowienie względem postępowania karnego w sprawach prasy.

§. 30. Jurysdykcya karna w sprawach prasy, czy to idzie o osnowę pisma drukowego czy tylko o zaniedbanie przepisów, wydanych dla utrzymania porządku w sprawach prasy, przysługa wyłącznie sądom, a to względem zbrodni i przestępstw trybunałom sądowym, a względem wykroczeń sądom powiatowym.

W wypadkach przekroczeń rozstrzyga sąd powiatowy, istniejący w siedzibie trybunału sądowego, w którego obrębie to przekroczenie popełnione zostało.

Jeżli karygodny czyn popełniony został osnową pisma drukowego, natenczas jeżli znane jest miejsce druku i znajduje się w kraju, ma być zawsze to miejsce, a jeżli jest nieznane lub znajduje się za granicą, miejsce rozszerzenia w kraju uważane za miejsce popełnionego czynu.

Jeżli w takim razie przysługa śledztwo kilku sądom, rozstrzyga pomiędzy niemi wyprzedzenie.

Postępowanie sądów w sprawach prasy następuje tylko na wniosek prokuratora państwa albo też w wypadkach oznaczonych ustawą na żądanie prywatnego oskarzyciela.

§. 31. Każde pismo drukowe wydane lub rozszerzane wbrew przepisom tej ustawy prasy, lub które za swoją osnowę ma być ścigane urzędownie, może skonfiskować władza bezpieczeństwa albo bezpośrednio albo na żądanie prokuratora państwa.

§. 32. W każdym innym razie może nakazać konfiskatę tylko sąd na zażalenie i zawarty w niem wniosek prywatnego skarzyciela.

§. 33. Uskuteczniona podług §. 31. konfiskata ma być oznajmiona w przeciągu 24 godzin z załączeniem exemplarza pisma drukowego prokuratorowi państwa w tej miejscu, gdzie powołany do karnego postępowania sąd ma swoją siedzibę. Prokurator państwa ma potem w przeciągu dalszych trzech dni zarządzić albo zniesienie konfiskaty władzy bezpieczeństwa, albo też potwierdzenie jej przez sąd powołany do postępowania karnego, który ma w przeciągu ośmiu dni przystąpić do rozstrzygnięcia sprawy.

§. 34. Jeżli w wypadkach konfiskaty uskutecznionej podług §. 31. nienastąpi w przeciągu ośmiu dni od uskutecznienia jej sądowe potwierdzenie, natenczas ma władza bezpieczeństwa, jeżli niejest jeszcze w toku załoba prokuratora państwa przeciw odmowie potwierdzenia, znieść konfiskatę natychmiast na żądanie partyi.

Także potwierdzona konfiskata ma być zniesiona, jeżli sąd uznał prawomocnie, że nieistnieje żaden czyn karygodny.

§. 35. Jeżli prokurator państwa znachodzi w piśmie drukowym tylko istotę przestępstwa lub przekroczenia, może albo sam albo za pośrednictwem władzy bezpieczeństwa postarać się o potrzebne wyjaśnienia, i ma tylko takie dowody poruczać sądowemu dochodzeniu, których nie może przytoczyć bezpośrednio w głównej rozprawie.

W takich razach ma prokurator państwa, jeżeli żałobę o przestępstwo uważa za uzasadnioną, doręczyć swoje pismo oskarżające przynależnemu trybunałowi sądowemu i załączyć do niego potrzebną liczbę intymacyi przeznaczonych do doręczenia obżałowanym.

W piśmie oskarżającem mają być podane: imię i miejsce zamieszkania każdego obżałowanego, tudzież karygodny czyn z wyraźnem oznaczeniem odnośnych ustępów pisma drukowego i ustaw, na których opiera się skarga, a nakoniec imię i miejsce zamieszkania świadków i znawców, jako też te dokumenta, na których ma być oparte motywowanie..

§. 36. Trybunał sądowy ma w takim razie tylko rozważyć swoją kompetencyę, a jeźli uzna ją uzasadnioną, orzec, że główna rozprawa ma być zarządzona. Dzień głównej rozprawy oznacza potem prezydujący przeznaczonej do tego komisyi sądowej, który też ma wezwać na tę rozprawę każdego obżałowanego za doręczeniem mu exemplarza pisma oskarżającego.

Uskutecznionemu w taki sposób wezwaniu nie może się sprzeciwiać obżałowany żadnym osobnym środkiem prawnym. Ale jeźli trybunał sądowy odmówił zarządzenia głównej rozprawy, przysłuża prokuratorowi państwa prawo, wnieść przeciw temu w przeciągu trzech dni skargę do wyższego sądu krajowego.

§. 37. W wypadkach przekroczenia przedkłada prokurator państwa z podaniem tego, co przy przestępstwach ma zawierać pismo oskarżające, sędziemu powiatowemu wniosek względem zarządzenia głównej rozprawy, której sędzia może odmówić tylko dla niekompetencyi swojej.

Jeźli sędzia powiatowy odmówił zarządzenia głównej rozprawy, przysłuża prokuratorowi państwa prawo, wnieść przeciw temu w przeciągu trzech dni skargę do wyższego sądu krajowego.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Jorku. — Uwolnienie od podatków wojennych. — Zamknięcie izb brazylijskich.)

Nowy Jork, 9. paźdz. Secesyoniści otrzymali nowy posiłek. Przystąpili do ich związku Czyrokesi, naród na pół ucywilizowany, mieszkający na wschód od Arkansas a na południe od Kansas. Za wpływem swego prezydenta John Rossa, skłaniali się oni już od dawna przystąpić do unii Stanów zjednoczonych. Obecnie przechylili się stanowczo na stronę secesyonistów, i mają im dać w posiłek 1200 zbrojnego luda. Na wszelki wypadek utracą zatem roczny pieniężny zasiłek, który potąd otrzymywali od północnych Stanów zjednoczonych.

— Minister amerykański Chase na zapytanie pisemne odpowiedział, że zagraniczni posiadacze papierów amerykańskich nie są obowiązani płacić odpowiednich podatków wojennych (podwyższonych podatków dochodowych i t. p.)

— Przy zamknięciu izb brazylijskich dn. 15. września nadmienił Cesarz, że wewnętrzne położenie kraju jest pomyślne, a stosunki jego z obcemi mocarstwami przyjazne.

Hiszpania.

(Infantka Dona Conception †. — Tajna drukarnia. — Sprawa mexykańska.)

Madryt, 21. paźdz. Infantka Dona Conception umarła dziś w południe o godzinie 2½.

— Policya odkryła drukarnię tajnego dziennika *El Monigole*. Prasa była właśnie w ruchu.

— Zapewniają, że Francya, Hiszpania i Anglia podpisały już traktat w przedmiocie wyprawy mexykańskiej. Wojenna fregata hiszpańska zniszczyła w porcie Monrobia okręt libryjski, który był opanował ciężki handlowy statek.

Francya.

(Stosunki z Rzymem. — Korespondencya z Londynu. — Jenerał Goyon przybył. — Konwencya pocztowa. — Helgoland. — Stosunki z Urugajem. — Stowarzyszenia św. Wincentego. — Pobyt p. Ratazzi. — Żółta febra.)

Paryż, 24. paźdz. Na przedwczorajszej audyencyi miał p. Ratazzi otrzymać od Cesarza co do załatwienia sprawy rzymskiej odpowiedź, która go wcale nie zaspokoiła. Cesarz oświadczył, że nie może nic uczynić, dopokąd Papież dobrowolnie się nieporozumie, inaczej nie wypada polityce cesarskiej stawać się pośredniczką projektów turyńskich w Rzymie. Zatem przedłoży Cesarz Papieżowi takie tylko oświadczenia, o których jest naprzód przekonany, że będą przyjęte lub uwzględnione. Dotąd też pozostaną wojska francuskie w Rzymie, a jak długo Cesarz zachowywać będzie tę politykę względem Włoch, pozostanie też kwestya rzymska w dotychczasowym stanie, wyjąwszy, jeźliby w samym Rzymie zaszła zmiana zawisła od osobistego postanowienia lub zdrowia Papieża.

— *Monitor* zawiera następującą korespondencyę z Londynu:

Niektóre mniejsze dzienniki angielskie występują obecnie przeciw temu, w jaki sposób dzienniki wielkie mówią o kwestyach zewnętrznych. Zarzucają im, że w kwestyach rzeczonych używają zbyt gwałtownego tonu wysłowienia, czem samej Anglii głównie szkodzą. Polemika ta wszczęła się z okazyi mowy tronowej Króla pruskiego powtórzonej niedokładnie w telegraficznych doniesieniach. Monarcha ten stał się przedmiotem tak żwawych i dotykających osobistości krytyk, że dzienniki pomniejsze nie mogły się wstrzymać od uwagi, że podobny ton mowy musi obrażać każdego Niemca.

— Jenerał Goyon przybył dziś na jakiś czas z urlopem do Paryża.

— *Monitor* podaje artykuł dodatkowy ułożony dnia 3. lipca 1861 pomiędzy Francyą i Anglią do konwencyi pocztowej z dnia 21. maja 1858.

— *Patrie* donosi, że rząd angielski postanowił zbudować fortyfikacye na wyspie Helgoland.

— Według najnowszych doniesień z Rio Janeiro ułożą się niebawem nieporozumienia między Francyą i Anglią z jednej a Uruguay z drugiej strony. Uruguay zaproponowało zapłacić cztery miliony wynagrodzenia w obligacyach trzyprocentowych. Anglia i Francya oświadczyły swą gotowość przyjąć powyższe wynagrodzenie, lecz żądają obligacyi pięcprocentowych, a jako rękojmię zajęcie dochodów celnych i stemplowych. Według doniesień z Montevideo rząd Uruguay skłania się do tych warunków.

Angielskie i francuskie okręty przewozowe i wojenne otrzymały rozkaz być w pogotowiu wypłynąć na wody mexykańskie.

— *Patrie* donosi, że wszystkie stowarzyszenia św. Wincentego a Paulo, w uczuciu lojalności postanowiły podać o prawne zatwierdzenie ze strony rządu.

— *Pays* zaprzecza doniesieniu *Opinione Nationale*, jakoby p. Ratazzi przybył do Paryża z tajemną misyą od prezydenta ministrów Ricasolego w sprawie rzymskiej. *Pays* zapewnia, że pan Ratazzi przyjechał do Paryża jedynie, aby się porozumieć z kilku znakomitemi osobami, i rozpoznać z bliska, jak stoi sprawa włoska w opinii publicznej we Francyi.

— *Patrie* donosi, że na pokładzie okrętu francuskiego w Bordeaux wybuchła żółta febra. Przedsięwzięto wszelkie środki, aby zapobiedz rozszerzeniu się tej straszliwej zarazy.

O drugim okręcie mówi *Pays* co zawinął z Hawany do Bordeaux z żółtą febrą, że pięciu ludzi z osady okrętowej zachorowało a dwóch z nich umarło.

Szwajcarya.

(Sprawa Ville la Grand.)

Rada związkowa przesłała do Paryża nową notę względem wypadku w Ville la Grand. Jest ona napisana w duchu pojednawczym. Powtarza zażalenia przeciw rządowi francuskiemu, i proponuje utworzyć komisyę mieszaną.

Włochy.

(Tytuły w urzędach. — Wypłata rat pożyczki. — Wydziały i biura statystyczne. — Nowa dywizya ochotników. — Bonońska gwardya narodowa. — Próby z działami. — Amnestya zbiegom wojskowym. — Powstanie w Neapolitańskiem. — Pobór wojska w Sycylii.)

Sardynia. Urzędowa gazeta Turyńska podaje dekret królewski z d. 9. b. m. względem zmiany tytułu gubernatorów i jeneralnych intendantów na prefektów, intendantów obwodowych na podprefektów, a radców rządowych i intendancyjnych na radców prefektur. To nastąpi we wszystkich prowincyach państwa. Płaca prefektów wynosi 8000—10.000 dodatek 3000—120.000 L. (jak np. prefekt neapolitański. Prefekci w Florencyi i Palermie otrzymają 60.000 L., Medyolański 50.000, Genueński 40.000 i t. d.

— Rząd turyński z przyczyny smutnego stanu giełd ujrzał się zniewolonym, właścicielom bonów intermalnych z ostatniej pożyczki ułatwić wypłatę rat. Dwie piąte części, które miały być 1. listopada i 1. stycznia wypłacone, mogą być uiszczone w dziesiątych częściach, a to 1. listopada, grudnia, stycznia i lutego.

— Urzędowa Gazeta Turyńska podaje dekret królewski względem utworzenia w ministeryum rolnictwa, handlu i przemysłu osobnego wydziału dla statystyki powszechnej. Jednocześnie w sekretaryatach rządów prowincyalnych będą zaprowadzone biura statystyczne, a w każdej gminie wydział statystyczny. Zostanie utworzona czwarta dywizya korpusu ochotników; kadry będą stanowić oficerowie wojska południowego, którzy się znajdują w stanie rozporządzalności.

— W Bononii ogłoszono dekret królewski z 16. b. m. względem rozwiązania gwardyi narodowej i otworzenia nowej.

— W Alessandryi odbywają się próby z działami dźwirowanemi, a to by zbadać przyczynę zboczenia strzałów, i obmyślić środek zaradczy. Dostrzeżono, że gdy odległość strzału 2 kilometry, zboczenie 30 metrów wynosi, przy odległości zaś 3 kilometrów, zboczenie dochodzi 300 metrów. Ponieważ mniemano, że przyczyną zboczenia jest położenie środka ciężkości działa poza jego środkiem fizycznym, przeto robiono próby w ten sposób, aby oba te punkty padały na siebie, jednak to nie zmieniło zboczenia.

— *Italie* donosi, że wkrótce będzie wydany dekret nadający amnestyę wszystkim zbiegom armii regularnej, którzy służyli pod Garibaldim. Każden z nich będzie na powrót przyjęty do armii regularnej w odpowiednim stopniu.

Neapol. Dziennikowi *Lampo* piszą z Palermu, że w Melfi, Barile i innych okolicznych miejscach w prowincyi Bazylikacie wybuchło powstanie, do którego przyłączyli się bandyci z Matese. Mianowano rząd prowizoryczny i wzniesiono liczne barykady. Z Salernu odeszli spiesznie Bersagliery i Węgrzy z swoją artyleryą; także jenerał Pinelli miał wyruszyć, by uderzyć na powstańców z zaplecza od Avellino.

Gazette du Midi pisze, że rozkaz poboru do wojska wywołał w Sycylii głuchą agitacyę, co może się przerodzić w otwarte powstanie. W niektórych miejscach zaszły już niepokoje. W wielkich miastach, jako to: w Palermo, Messynie, Katanii uskuteczniono wprawdzie pobór do wojska, lecz na prowincyi nie przyjdzie to z łatwością.

Podobnież donosi wychodzący w Palermie Precursore, że w Sciacca, w okręgu Girgenti w Sycylii wybuchło powstanie pod hasłem: Precz z rekrutacyą!

Niemce.

(Konfiskata broszury.)

Poznań, 23. paźdz. Broszure, która tu wyszła u Sylwestra Pawickiego i Reiznera bez oznaczenia miejsca druku pod tyt.: Modlitwa Pańska uznał sąd apelacyjny uchwałą z dnia 5go b. m. za przeciwną prawu, i zatwierdził konfiskatę tej broszury.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy.)

Warszawa, 26. paźdz. Dzisiejsza *Gazeta warszawska* donosi: „Z najwyższego zezwolenia Jego ces. król. Mości p. o. Namiestnika Królestwa, dowodzący 1szą armią jenerał-adjutant hr. Lambert 1szy wyjechał na kilka tygodni za granicę dla poratowania zdrowia, a na czas jego nieobecności obowiązki Namiestnika Królestwa i naczelne dowództwo nad 1szą armią objął minister wojny jenerał-adjutant Suchozanet.

— P. o. warszawskiego oberpolicmajstra wydał następujące obwieszczenie: „Z rozkazu władzy wyższej uprzedzam mieszkańców miasta, że wszelkie jakiegokolwiek bądź rodzaju zebrania publiczności przy kościołach najsurowiej są zabronione, w razie bowiem przeciwnym do rozpędzenia zgromadzonych użytą będzie broń.

Warszawa, dnia 14. (26.) października 1861.

Jenerał-major Piłsudski.

— Organ urzędowy podaje wykaz skarbowy Królestwa, nowość, która może przynieść wielkie korzyści. Po wykazie finansów Królestwa przy objęciu namiestnictwa przez księcia Gorczakowa następuje wykaz stanu finansów z czasu, gdy książę opuścił posadę w bieżącym roku. Pokazuje się, że za księcia Gorczakowa, którego uczciwość i bezinteresowność były powszechnie znane, fundusze fiskalne powiększyły się o 7½ mil. rubli sr., niedoborów nie było, owszem w ostatnich latach administracyi księcia było o 1.600.000 r. s. dochodu więcej, jak wydatków, a długi zmniejszyły się w tym krótkim, bo pięcioletnim przeciągu czasu o 7,258.000 r. s.

Grecya.

(Sąd spiskowych. — Gimnazya. — Marki listowe.)

Ateny, 12. paźdz. Wydany akt oskarżenia przeciw spiskowym z miesiąca maja. Spiskowych 21 będzie stawionych przed sądem, a 5 wypuszczono na wolność. Prokurator państwa zaniósł protest przeciw temu orzeczeniu z żądaniem, aby wszystkich stawić przed sądem przysięgłych. Zwołano już obadwa sądy przysięgłych. Jeden zasiada w Atenach, drugi w mieście Chalkis na Euboi.

Minister oświecenia zniósł jedno gimnazyum w Atenach, a natomiast kazał założyć go w mieście Chalkis. Część profesorów tam przeniesiona, reszta do innych gimnazyów. Założono także nowe gimnazyum w mieście Kalaman.

Z dniem 13. października będą wprowadzone marki pocztowe i skrzynki na listy. Zaprowadzona także nowa taksa od wagi od listów bez względu na odległość przesyłki. List pojedynczy na przestrzeni całego kraju kosztuje 20 leptów.

Turcya.

(Kanal Suez. — Poselstwo syamskie. — Ratyfikacya traktatów handlowych. — Trybunały konzularne.)

Z Jerozolimy donoszą do *Indép. belge*, że tamtejszy Imam meczetu Omera w wielkiem zostający poważaniu, wezwał swoich współwyznawców do czynnego udziału w pracy około kanału Suez; dziennik belgijski zwraca uwagę na tę wiadomość, i dodaje, że poselstwo syamskie wracając do ojczyzny zatrzymało się w Alexandryi, aby wicekrólowi Egiptu złożyć swoje hołdy.

Traktat handlowy belgijsko-turecki podpisano temi dniami. Ratyfikacye turecko-greckiego traktatu względem telegrafów wymieniano. Sardynia chce w Tunecie i Alexandryi urządzić trybunały konzularne. Trybunał konzularny w Konstantynopolu już rozpoczął swoje posiedzenia.

Azya.

(Zaprowadzenie kary cielesnej w Indyach. — Poseł pruski w Chinach.)

Kalkuta, 9. paźdz. Bil Harringtona wniesiony w radzie ustawodawczej względem zaprowadzenia kary cielesnej jako kary policyjnej za przestępstwa, zarówno na Europejczyków jak krajowców przeszedł w komitecie. Wszyscy cywilni członkowie komitetu oświadczyli się za nim, z wyjątkiem sir Charles Jacksona. Tymczasem cała prasa indyjska oświadczyła się przeciw temu środkowi, i tuszy, że w ostatecznym razie ministerstwo indyjskie zaprotestuje w Anglii.

Według najnowszych doniesień z Chin hrabia Eulenburg, nadzwyczajny poseł pruski w Chinach, znajdował się dnia 7. sierpnia jeszcze w Tien-Sing. Fregata „Thetis“ i korweta parowa „Arcona“ stały wówczas w zatoce Petscheli w pogotowiu na rozkazy hrabiego Eulenburga.

Afryka.

(Yacht dla Sułtana. — Stosunki z Turcyą.)

Alexandrya. Do *Lev. Her.* donoszą, że wicekról wysłał do Londynu ajenta, który ma zamówić yacht na wzór znanego „Victoria and Albert“ przeznaczony na dar dla Sułtana. Mówią, że wicekról postanowił rozwiązać towarzystwo żeglugi parowej Medżydie żeglujące między Suez a Dżeddah. To towarzystwo poniosło wielkie straty. Okręty pozostaną w Suez, dopóki kanał nie zostanie ukończony. W Konstantynopolu ostrzeżono Wicekróla, że bez przyzwolenia Porty nie może zaciągać pożyczki. Sułtan chce także zatrzymać zwierzchnictwo co do kanału Suez. i obsadzić nowe forty w Saidzie i Suez wojskiem tureckiem.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 27. paźdz. Od granicy polskiej donoszą z dnia dzisiejszego: Członkowie byłej delegacyi obywatelskiej: Schlenker, Bayer, Hiszpański i ksiądz Wyszyński zostali uwięzieni. Aresztowania nie ustają. Wielopolskiego podanie o dymisyę odrzucił Cesarz.

Nowy Jork, 17. października. Pogłoska bitwy morskiej nie potwierdziła się jeszcze. Okólnik do gubernatorów zjednoczonych stanów powiada: Odszczepione stany wzywają obce rządy do uznania swej niepodległości i wikłają przeto rząd federacyjny w spór z obcemi narodami. Chociaż starcie się jest niepodobne do prawdy, potrzebne są przecież środki ostrożności. Wzywa się przeto gubernatorów, ażeby żądali od zgromadzeń prawodawczych sum na obwarowanie portów i wybrzeży.

Poczta zamorska.

Parowiec Lloyda „Pluto“ przybył z Lewantu dn. 25. b. m. do Tryestu i przywiózł wiadomości z Kalkuty i Singapore po dzień 23. września, z Batawii po 14. września, z Hongkong po 12. września, z Kantonu po 9. września.

Zjawił się młodszy brat Nano w okręgu Rungpor, nazwiskiem Rao. Dawniejszy jeneralny gubernator osad holenderskich przybył dn. 6. września do Singapore i odjechał w dalszą podróż do Europy. Iż wybuchły rozruchy w Kambodży, wysłał tam rząd syjamski kilka parowców i łodzi kanonierskich do Kampulu.

Wiadomości z Saigun są pomyślniejsze. Budowa nowego miasta postępuje szybko. Admirał francuski oczekuje posiłków. Sir James Brook wraca do Anglii. Wiadomości z Baniermasing są mniej zaspokajające. Major Schnak poniósł klęskę.

Cesarz chiński umarł dnia 22. sierpnia. Poseł pruski ukończył układy przedwstępne. W dystryktach trwają ciągle rabunki. Kanton ma być opróżniony z wojsk cudzoziemskich. Konzulowie zajmą mieszkanie w mieście i będą mieli tylko chińską straż honorową. Chinowie odbudowują pospiesznie przedmieścia zniszczone. Konsul angielski owarował pomieszkanie swe w Jeddo. „Oliphant“ wysłany z depeszami do Anglii.

Według najnowszych wiadomości z Alexandryi, wylew Nilu poczynił wielkie szkody, zniszczył plantacye ryżu trzciny cukrowej i bawełny. W prowincyi Szargii 80 siół zalanych częściowo lub całkowicie.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 29. października. Na wczorajszy targ przypędzono z Komarna 17 wołów, z Rozdołu 2 stada po 32 i 13 sztuk, z Dawidowa 2 stada po 32 i 14 sztuk, z Lesienic 8, z Szczerca 2 stada po 30 i 15 sztuk, z Gołogóry 16 a z Rudy 5 wołów, — więc razem 182 sztuk bydła rzeźnego. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 148 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 300 ℔ mięsa i 36 ℔ łoju, 64 zł.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 ℔ mięsa i 60 ℔ łoju, kosztowała 79 zł. 50 c. w. a.

Według doniesień handlowych podajemy średnie ceny zboża innych artykułów, jakie były w pierwszych dwóch tygodniach października b. r. na targach w Dolinie, Rożniatwie, Wojniłowie, Bolechowie, Bukaczowcach i w Skolem.

	Miejsce targu:											
	Dolina		Rożniatów		Wojniłów		Bolechów		Bukaczowce		Skole	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	4	20	4	.	4	30	4	40	4	30	4	.
„ żyta . . .	3	.	2	80	3	10	3	20	3	10	3	.
„ jęczmienia .	2	20	1	90	1	50	2	.	1	50	.	.
„ owsa . . .	1	10	1	25	1	20	1	50	1	20	1	20
„ hreczki . .	.	.	.	.	2	.	5	.	2	.	.	.
„ kukurudzy .	3	.	2	80	2	60	3	.	2	60	.	.
„ kartofli . .	1	28	.	90	.	.	1	20	.	.	1	40
Cetnar siana . . .	.	75	.	50	.	50	1	.	.	50	.	30
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sag drzewa twardego	5	.	5	60	6	30	4	70	6	30	5	25
„ „ miękkiego	3	85	4	20	5	25	3	78	5	25	3	73
Funt mięsa wołowego	.	9	.	11	.	12	.	10	.	10	.	11
Mas okowity . . .	.	75	.	50	.	60	.	84	.	60	.	.

(Targ wiedeński na woły.)

Wiedeń, 26. października. (Raport tygodniowy od 20. do 26. paźdz.) Spęd bydła na targowicy liczył 2841 sztuk, wagi 450 do 590 ℔ sztuka. Z tego sprzedano dla Wiednia 1982 sztuk. Cena przeciętna wypadała na 24 zł. 50 c. do 32 zł. za cetnar, 99—200 zł. w. a. za sztukę.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 28. października 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan po wietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 44	+ 1.7	79 8	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	326.73	+ 6.4	69 3	połud.-zachod. "	"
10.god. wiecz.	326 81	+ 5.2	83.9	" "	"

Wieczór deszcz 0.‴ 60.

TEATR.

Dziś na dochód pana Piotra Woźniakowskiego na scenie polskiej: **„Nowy Donkiszot,“** krotochwilna komedyo-opera w 3 aktach Alex. hr. Fredra z muzyką Stan. Moniuszki.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29 października.

Hotel rosyjski: PP. Korzeniowski Henr., c. k. kapitan, z Machnowa. — Baschetti Anast., z Jas. — Hr. Olizar Władysław, z Podola. — Augustynowicz Sew., z Kniażego.

Hotel Langa: Kozłowski Wład., z Winniczek. — Abaza Antoni, c. ros. oficer, z Kiszeniewa

Hotel angielski: Makomyski Mat., z Polski ros

Hotel krakowski: Dębicki Fel., z Kijowa.

Zajazd Kulina: Kawecki Wiktor, z Beniowa. — Bogusz Adam, z Drohowyża.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. października.

PP. Winnicki Sylw., do Przedmieścia. — Hr. Rozwadowski Oskar c. k. major, do Kochanówki. — Straz Felix, d Czerniszowa. — Januszowski Teofil. do Ubienia. — Juriewicz St n., do Skomoroch.

Kurs lwowski.

Dnia 29 października		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	46	6	54
Dukat cesarski	" "	6	48	6	56
Półimperyał zł. rosyjski	" "	11	10	11	30
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	15	2	18
Talar pruski	" "	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	78	—	79	—
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	82	—	83	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	165	—	167	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	25	67	25
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	—	80	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 29 października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 79 89. Metaliki po 5% za 100 zł. 65 50; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 740 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 177.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.80. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.56. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 137 35.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	60.70	60 90
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	79.80	80.—
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	79 40	79.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	— —	—.—
Metaliki po 5%	65.70	65 80
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	65 90	66 10
dtto. " 4½%	57 75	58.
dtto. " 4%	51 —	51 25
dtto. " 3%	38 —	38.50
dtto. " 2½%	34 —	36.—
dtto. " 1%	13 25	13 50
Przez. do wylos. z r. 1839	113.50	114.—
" 1854	86	86.50
" 1860	81.60	81 80
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	89 40	89.60
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	64 50	65 —
" 4½%	67 50	68.—
" 4%	50.50	51.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	44.50	45.—
" 3%	47 —	48.—
" 2½%	46 —	47.—
" 2¼%	41 —	41.50
" 2%	36 50	37.50
" 1¾%	32.—	33.—
dtto. z procent za granicą " 5%	64 50	65.—
" 4½%	57 —	58.—
" 4%	50.50	51.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	87.—	88.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.	88 —
Czech	90.50	91 —
Morawii	85 75	86 —
Szląska	86.—	86 50
Styryi	86.—	86 50
Tyrolu	98.—	99.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	88.—
Węgier	67 —	67.75
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	65.75	68 75
Galicyi	66.25	67 —
Siedmiogr. i Bukow.	64 —	64.75
Lom. wen. poż. z r. 1850	— —	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	93 —	93.50
Dług Tyrolu po 5%	64 50	65.—
" 4%	50 50	51.—
" 3½%	43. —	43.50
Dług Salcburga " 3%	38. —	38.50
" 2½%	31.50	32.
Dług Krainy " 2%	24.50	25.—
" 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien	towar
po 3% za 100 zł.	16.—	18.—
" 2½% za 100 zł.	14.—	16.—
" 2¼% za 100 zł.	13.—	14.—
" 2% za 100 zł.	12.	13.—
" 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	743	745
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	178.50	178.60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	590	591 —
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2026	2028.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	273 —	273 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	163 —	163 50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	118 75	119.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	232 —	233.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 160 zł. (80%)	165 50	166 —
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	75.50	76.50
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	695.—	700. —
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	140.—	141.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200. —
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	124 —	125.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	417 —	419 —
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	202 —	204 —
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	397.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	370. —	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101.—	101 50
10 " 5%	94 50	95
przeznacz. do los. po 5%	89 —	89 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	.—	100
przez. do los. po 5%	85.10	85 25
Gal. Tow. kred. po 4%	—.—	79. —

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	102 50	102 75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	142.—	143
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	94.—	94 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	134 50	135.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	81. —	82.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	—.	97. —
Lloyda za 100 zł.	85.	88.

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	118 25	118 40
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.50	95.—
Pożycz. Tryes. po 100 zł. w. a.	123.—	124.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	36.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	97. —	97 50
Salma " 40 " "	37.—	37 25
Palffego " 40 "	36 50	37.—
Clarego " 40 " "	36 50	37.—
St. Genois " 40 " "	36 —	36 25
Windischgrätza 20 zł. "	22 75	23 25
Waldsteina 20 " "	22.50	23.—
Keglevicha 10 " "	14.50	15 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	115.80	116.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	115 80	116 —
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	101 80	101 90
Lipsk za 100 tal.	.—	— —
Liwurna za 100 lir. tosk.	.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	137 50	137 60
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	53.80	53 80
Paryż za 100 fr.	53 80	53.90
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	135 50	135 50
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien	towar.
Dukaty ces. men.	6.54	6.55
dtto. pełnej wagi	6.54	6.55
Korona	18 90	18 95
20frankówka	10.96	10.98
Rosyjski impery.	11.25	11.28
Talar związkowy	2.05½	2.06
Srebro	137 25	137 35

Kurs korony w k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Kaligrafia dyplomatyczna.) W komitecie izby niższej dla służby dyplomatycznej wszczęła się mowa o piśmie. Lord Palmerston wiele przywiązuje wagi do pisma. Sposób pisania w urzędzie spraw zagranicznych jest po części od niego po części od Canninga zaprowadzony. Pan Canning ustanowił, aby jedna strona aktu nie miała więcej jak dziesięć wierszy. Pismo w urzędzie spraw zagranicznych jest osobne: głoski muszą być osobliwie formowane, wielkie, sztywne i proste, a wyrazy muszą stać daleko od siebie, aby były czytelne. Pismo to nie zyskałoby pochwały u nauczycieli kaligrafii. Obecnie nie piszą tak dobrze jak dawniej, ponieważ trzeba pisać bardzo prędko, aby dokumenta, które przychodzą po południu, mogły być wieczorem wydane. Z zapytania pana Layard pokazuje się, że kilku posłów nadsyłało depesze tak źle pisane, że w oryginale nie można ich było podawać Królowej. Pan Hammond oświadczył, że w ostatnich latach nie mogłoby się to przytrafić, lecz znał dwóch posłów, których pismo ledwo było czytelne.

(Użycie balonów w wojnie.) „New Jork Herald“ pisze o użyciu balonów powietrznych podczas wojny, co następuje: Użycie balonów powietrznych nad Potomakiem ma wielkie znaczenie. La Montain najśmielszy z aerostatów amerykańskich wyświadczył wielkie przysługi jenerałowi Mac Clelan. Wzniósł się z obozu unionistów nad Potomakiem w swym balonie i nie zważając bynajmniej na niebezpieczeństwo, odciął powróz balonu, wzniósłszy się do pewnej nad ziemią wysokości. Wzniósł się nad sam obóz secesyonistów, obejrzał wszystkie ich stanowiska i poruszenia, poczem wyrzucił cały ballast z balonu, i wznosił się coraz wyżej tak długo póki nie trafił na pomyślny prąd wiatru, który go zaniósł po nad Washington do Marylandu, gdzie spuścił się na ziemię całkiem szczęśliwie. Rekonesans ten powiódł się tak pomyślnie i przyniósł tak ważne skutki, że jenerał Mac Clelan wydał do departamentu wojennego rozkaz sprawić cztery jeszcze nowe balony na użytek armii czynnej.

(Walka pugilatorów.) W skutek pugilatorstwa pięć osób w pobliżu Manchester stawiono dla pobicia na śmierć przed sądem przysięgłych. Nagroda zwycięstwa wynosiła 2 funty szt. Zakład zawarł niejaki Pugh z Richardsem. Richards padł za czterdziestem natarciem. Umarł z rany w skroniach. Pugh i czterej sekundanci zostali uwięzieni. Dniem wprzódy w całem sąsiedztwie rozprawiano o umówionem pugilatorstwie, ale nikt nie myślał przeszkodzić.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.